

Angličtina pre dospelých

(Mierne eroticky ladená)

Vhodné pre slovenských
turistov, ale aj pre emocionálne
stabilizovaných študentov

Štefan Konkol

Štefan Konkol

ANGLIČTINA PRE DOSPELÝCH
(Mierne eroticky ladená)

VHODNÉ PRE SLOVENSKÝCH
TURISTOV
(ALE AJ PRE EMOCIONÁLNE STABILIZOVANÝCH ŠTUDENTOV)

© MUDr. Štefan Konkol, M.D.S., 2017
Lektor: Christopher S. Eley, B.A., M.B.A.

OBSAH

ÚVOD.....	5
AKO POUŽÍVAŤ TÚTO PRÍRUČKU.....	6
LEKCIA 1.....	8
Abeceda, osobné zámená, sloveso to be v prítomnom čase, častica to , členy, prídavné mená, slovná zásoba	
LEKCIA 2.....	15
Opytovacie vety so slovesom to be , záporné vety so slovesom to be , jednoduchý prítomný čas významových slovies, časovanie slovies, zápor, sloveso to have , slovná zásoba	
LEKCIA 3.....	22
Sloveso to do , opytovacie vety so slovesom to do , záporné vety so slovesom to do , prítomný prítomný čas významových slovies, opytovacie vety v prítomnom prítomnom čase, záporné vety v prítomnom prítomnom čase, slovná zásoba	
LEKCIA 4.....	30
Množné číslo podstatných mien, budúci čas významových slovies, opytovacie vety v budúcom čase, zvrtné výrazy, záporné vety v budúcom čase, minulé čas slovesa to be , prídavné minulé trpné, slovná zásoba	
LEKCIA 5.....	39
Sloveso to be v opytovacích vetách v minulom čase, sloveso to be v záporných vetách v minulom čase, minulé čas pravidelných významových slovies, minulé čas nepravidelných významových slovies, opytovacie vety v minulom čase, záporné vety v minulom čase, slovná zásoba	
LEKCIA 6.....	48
Osobné zámená v predmetovom páde, privlastňovacie zámená, saský genitív, slovná zásoba	
LEKCIA 7.....	55
Slovesá must , can a want v prítomnom, budúcom a minulom čase, vo vetách oznamovacích, opytovacích a záporných, stupňovanie prídavných mien, slovná zásoba	

LEKCIA 8.....	63
Základné číslovky, radové číslovky, čísla izieb v hoteli, čísla autobusových liniek, popisné čísla domov, hodiny, dátumy, telefonát, pozdravy pri stretnutí, pozdravy pri lúčení, slovná zásoba	
LEKCIA 9.....	72
Na letisku pred odletom, v Londýne po prúde, stiahnuté tvary, užitočné frázy, slovná zásoba	
LEKCIA 10.....	80
V lietadle, slovesné podstatné mená, užitočné frázy, slovná zásoba	
LEKCIA 11.....	86
V hoteli, zapísanie sa pri prúde, odhlásenie sa pri odchode, sloveso should , užitočné frázy, slovná zásoba	
LEKCIA 12.....	93
Telefonovanie z hotelovej izby, problémy hotelového host'a, objednávanie raňajok, podmieňovací spôsob – sloveso would , užitočné frázy, slovná zásoba	
LEKCIA 13.....	100
Kupovanie suvenírov, na recepcii, na trhu, rozhovor s policajtom, rozkazovací spôsob, užitočné frázy, slovná zásoba	
LEKCIA 14.....	108
Kultúrne aktivity, hľadanie múzea, v galérii, zvraty there is a there are , užitočné frázy, slovná zásoba	
LEKCIA 15.....	115
V reštaurácii, sloveso may , užitočné frázy, slovná zásoba	
LEKCIA 16.....	122
Na anglickej pláži, prechodník, užitočné frázy, slovná zásoba	
LEKCIA 17.....	130
U zubára, krátke otázky typu „však?“, „však nie?“, užitočné frázy, slovná zásoba	
LEKCIA 18.....	137
U doktora, predprítomný čas, užitočné frázy, slovná zásoba	

LEKCIA 19.....	144
V taxíku, vety s prechodníkom, užitočné frázy, slovná zásoba	
LEKCIA 20.....	150
Ďalšie užitočné frázy, emocionálne odstupňované frázy, regionálne rozdiely v angličtine (britská, americká, kanadská, austrálska, novozélandská, škótska, írsky a juhoafrická angličtina), slovná zásoba	
ZOZNAM SLOVIES, KTORÉ VYTVÁRAJÚ MINULÝ ČAS NEPRAVIDELNE.....	158
ANGLICKO-SLOVENSKÝ SLOVNÍK.....	166
SLOVENSKO-ANGLICKÝ SLOVNÍK.....	192

ÚVOD

Vďaka našej minulosti značná časť obyvateľov Slovenska sa za mladi neučila angličtinu. Nanešťastie práve mladé roky sú časom, keď sa treba učiť jazyky a čím je človek starší, tým ťažšie sa ich učí. Niekde medzi dvadsiatimi a tridsiatimi rokmi je hranica, po ktorej sa priemerný človek už cudzí jazyk na 100% nenaučí – bude v ňom robiť chyby a ostane mu cudzí prízvuk. To však vôbec neznamená, že treba hodiť flintu do žita. Angličtina sa vo svete doslova hemží cudzími prízvukmi a ľudia aj vo svojom materinskom jazyku robia chyby. Dôležité je brať to s humorom a zvládnuť angličtinu tak, aby sme pomocou nej dosiahli cieľ, s ktorým sa ju učíme. Tento cieľ je samozrejme iný u špičkového diplomata, športovca alebo vedca a iný u turistu...

Vážení turisti, táto príručka je zameraná špecificky na Vaše potreby. Je vhodná aj pre ľudí, ktorí angličtinu vôbec neovládajú. Po zvládnutí jej obsahu by sa mali dohovoriť v najčastejších situáciách vo všetkých krajinách, kde sa po anglicky dohovoriť dá – čiže prakticky na celom svete.

Kniha bude užitočná aj pre mladších, ktorí sa angličtinu v škole učili a gramatiku majú „zmáknutú“. Môžu sa však hneď pustiť do Lekcie 9., ktorou sa začínajú preberať rôzne situácie číhajúce na slovenských turistov...

AKO POUŽÍVAŤ TÚTO PRÍRUČKU

Veľkým problémom pri angličtine je výslovnosť. Budeme ju teda uvádzať kurzívou po každom anglickom slove, resp. riadku. Na prepis anglickej výslovnosti sa používajú rôzne značky, ktorých je asi dvadsať. My si vystačíme s písmenami slovenskej abecedy. V prepisoch výslovnosti samohlásky i, í, e, é nebudú zmäkčovať predchádzajúce spoluhlásky.

Problémom je zvuk *r* – je podstatne menej vrčivý ako pri našom „r“, zvuky *ö* a *õ* – tieto na rozdiel od maďarskej výslovnosti majú v sebe menej „o“ a viac „e“ (je to podobné zvuku, ktorý človek vydáva, keď mu je zle od žalúdka) a zvuk *w* – je bližší k nášmu „u“ než k nášmu „v“ (pri jeho výslovnosti je dobré trochu zošpúliť ústa). Výslovnosť zvuku *ä* hodne záleží na situácii – pri dôraze sa podobá na naše „ä“ inokedy môže znieť ako nevýrazné „e“.

Niekoľko zvukov sa však našou abecedou nedá uspokojivo vyjadriť. Predovšetkým je to výslovnosť kombinácie **th**. Budeme ju prepisovať ako s – vyslovíte ju tak, že dáte špičku jazyka medzi zuby a poviete naše „s“, alebo ako z – vyslovíte ju tak, že dáte špičku jazyka medzi zuby a poviete naše „z“. Rozhodne tieto zvuky nevyslovujte ako naše „dz“. Výslovnosť kombinácie **ng** budeme prepisovať ako n – je to nosový zvuk a prinajhoršom ho vyslovte ako „n“ ale rozhodne nie ako „nk“.

Je to zjednodušená výslovnosť a ak ju použijete, nebudú Vás považovať za prevtelenie Shakespeara. Pre ľudí, ktorých materinským jazykom je angličtina, však vaša výslovnosť nebude nepríjemná, ale bude znieť prirodzene a zrozumiteľne.

Pri konverzácii často nie je dost' času, aby ste si v hlave vetu povedali po slovensky, preložili ju a potom ju nahlas povedali po anglicky. Okrem toho, takýmto postupom sa vytvárajú „anglické vety“, ktoré sú síce zrozumiteľné pre Slovákov, ale ich význam Angličanom uniká. Vety treba hneď sformulovať „anglickým spôsobom – anglickým uvažovaním“. V osvojení si tohto uvažovania vám pomôžu doslovné preklady anglických viet. Budeme ich uvádzať ~~takýmto písmom~~ medzi *prepisom výslovnosti* a spisovným slovenským prekladom. Kvôli prehľadnosti tu spravíme jednu výnimku – slovesné zvraty používajúce rôzne tvary pomocného slovesa **to do** *t dú* (lekcie 3, 5) budeme

hneď prekladať spisovne. Tam, kde doslovný preklad je správnym prekladom, tieto preškrtnuté vety nie sú.

O jazyku sa dá hovoriť ako o stavbe – slová sú tehly a maltou je gramatika, ktorá tieto slová spája. V prvých lekciách si vytvárame slovnú zásobu a naučíme sa gramatické minimum potrebné pre turistu. Gramatické pravidlá sú označené znakom §. V príkladoch sú relevantné časti viet vytlačené červenou farbou. Táto príručka však neobsahuje detailný prehľad anglickej gramatiky.

V ďalších lekciách budeme preberať tematické celky, ktoré sú pre turistov dôležité – vybavovanie na letisku, let, prihlasovanie sa v hoteli, návšteva u lekára, cesta taxíkom atď. Zameriavame sa na konfliktnejšie situácie – pre turistu môže byť dôležitejšie v reštaurácii povedať, že nie je spokojný a teda tringelt nebude, než ospevovať nejaké predražené jedlo s francúzsky znejúcim názvom, ktoré mu vlastne nechutilo a ktoré ho finančne zruinuje.

V poslednej lekcii sa okrem emocionálne ladených fráz zameriame aj na regionálne rozdiely v angličtine – ako poznať podľa reči Angličana, Američana, Austrálčana atď. V tejto príručke používame štandardnú britskú angličtinu. Drvivá väčšina slov sa však používa vo všetkých anglicky hovoriacich krajinách.

V slovníkoch sú výrazy špecifické pre britskú angličtinu označené skratkou BE, pre angličtinu americkú skratkou AE a pre angličtinu austrálsku skratkou AUE. Ak slovo žiadne takéto označenie nemá, je univerzálne používané. Číslo za slovom v slovníku je číslom lekcie, v ktorej toto slovo bolo prvý raz použité.

Zdá sa to ťažké? Nuž keď je situácia ťažká, Angličania hovoria:

Keep smiling!

Kíp smajlin!

~~Držte usmievanie!~~

Neprestávajú sa usmievať!

LEKCIA 1

Abeceda

Anglická abeceda má 26 písmen. Keď stoja osamotene, vyslovujú sa špeciálnym spôsobom. Budete sa ho musieť nabíŕovať, pretože sa používa pri hláskovaní. Ani ten najanglickejší Angličan si totiž nemôže byť vždy istý, ako sa píšu mená, názvy, cudzie slová atď. Hláskovať však budete musieť najmä svoje meno.

a = *ej*

b = *bí*

c = *sí*

d = *dí* (vyslovené tvrdo)

e = *i*

f = *ef*

g = *dží*

h = *ejč*

i = *áj*

j = *džej*

k = *kej*

l = *el*

m = *em*

n = *en*

o = *ou*

p = *pí*

q = *kjú*

r = *á*

s = *es*

t = *tí* (vyslovené tvrdo)

u = *jú*

v = *ví*

w = *dabljú*

x = *eks*

y = *wáj*

z = *zed, zí* AE

Osobné zámená a sloveso „to be *t bi* = byť“ v prítomnom čase

I am

áj äm
~~ja som~~
 som

you are

jú á
~~ty si~~
 si

he, she, it is

hí, ší, it iz
~~on, ona, ono je~~
 je

we are

wé á
~~my sme~~
 sme

you are

jú á
~~vy ste~~
 ste

they are

zej á
~~oni, ony sú~~
 sú

§ Osobné zámeno „ja“ sa v angličtine vždy píše ako veľké písmeno **I** *áj*. V dnešnej angličtine sa zámená „ty“ a „vy“ dajú od seba rozlíšiť len podľa kontextu a píše sa aj v listoch s malým začiatočným písmenom: **you** *jú*. Zámená **he** *hí* = on a **she** *ší* = ona, sa spravidla používajú len pri osobách, zámeno **it** *it* = ono zase pri veciach a pri zvieratách.

I am a man.

Áj äm e män.
~~Ja som jeden muž.~~

Som muž.

You are a woman.

Jú á e wumän.

~~Ty si jedna žena.~~

Si žena.

He is small but strong.

Hí iz smól bat strón.

~~On je malý ale silný.~~

Je malý ale silný.

She is young.

Ší iz jan.

~~Ona je mladá.~~

Je mladá.

It is true.

It iz trú.

~~To je pravdivé.~~

To je pravda.

This boy is my son.

Zis bój iz máj san.

Tento chlapec je môj syn.

That girl is our daughter.

Zät gól iz aua dóta.

Tamto dievča je naša dcéra.

That big white house is our hotel.

Zät big wajt haus iz aua houtel.

Tamten veľký biely dom je náš hotel.

We are from Slovakia.

Wí á from slouväkia.

~~My sme zo Slovenska.~~

Sme zo Slovenska.

You all are from Germany.

Jú ól á from džémni.

Vy všetci ste z Nemecka.

They are in that car.

Zeĵ á in zät ká.

~~Oni sú v tamtom aute.~~

Sú v tamtom aute.

My wife and my daughter are beautiful.

Máj wajf änd máj dóta á bĵutifl.

Moja manželka a moja dcéra sú krásne.

§ Pomocné sloveso **to be** *t bí* = byť je v angličtine rovnaké pre všetky tretie osoby jednotného čísla: **is** *iz* = je ako aj pre všetky osoby množného čísla: **are** *á* = sme, ste, sú.

To be, or not to be.

T bé ó not t bí.

~~Byť, alebo nebyť.~~

Byť, či nebyť.

I want to answer that.

Áĵ wont tu ánsa zat.

~~Ja chcem odpovedať tamto.~~

Chcem na to odpovedať.

§ Častica **to** sa dáva pred anglické slovesá, ktoré sú v neurčitku. Pred slovesami, ktoré sa začínajú vyslovenou spoluhláskou sa vyslovuje ako *t*: **to be** *t bí* = byť, pred slovesami, ktoré sa začínajú vyslovenou samohláskou ako *tu*: **to answer** *tu ánsa* = odpovedať.

Členy

I am a tourist.

Áĵ äm e turist.

~~Ja som jeden turista.~~

Som turista.

You are an Indian.

Jú á en indien.

~~Ty si jeden Indián.~~

Si Indián.

This is a passport.

Zis iz e páspót.

~~Toto je jeden cestovný pas.~~

Toto je cestovný pas.

That car is an ambulance.

Zät ká iz **en** ämbjulens.

~~Tamto auto je jedna sanitka.~~

Tamto auto je sanitka.

§ Podstatné mená v angličtine sa spravidla používajú s členom. Člen stojí pred podstatným menom a môže byť neurčitý **a e**, **an en** alebo určitý **the z, zi**. Neurčitý člen pred podstatným menom, ktoré sa začína vyslovenou spoluhláskou je **a e**, pred podstatným menom, ktoré sa začína vyslovenou samohláskou je **an en**. Určitý člen **the** sa pred podstatným menom, ktoré sa začína vyslovenou spoluhláskou vyslovuje **z**, pred podstatným menom, ktoré sa začína vyslovenou samohláskou sa vyslovuje **zi**.

I have a banana and an apple. The banana is yellow and the apple is red.

Áj hev **e** banána änd **en** äpl. Z banána iz jelou änd zi äpl iz red.

~~Ja mám jeden banán a jedno jablko. Ten banán je žltý a to jablko je červené.~~

Ja mám banán a jablko. Banán je žltý a jablko je červené.

This is a tree.

Zis iz **e** trí.

~~Toto je jeden strom.~~

Toto je strom.

The tree is green.

Z trí iz grín.

Ten strom je zelený.

This is an ostrich.

Zis iz **en** ostrič.

~~Toto je jeden pštros.~~

Toto je pštros.

The ostrich is big.

Zi ostrič iz big.

Ten pštros je veľký.

The four cardinal directions are the directions of north, east, south, and west.

Zfó kádinal dajrekšnz á a z dajrekšnz öv nös, íst, saus änd west.

~~Tie štyri hlavné smery sú tie smery zo severu, východu, juhu a západu.~~

Štyri svetové strany sú sever, východ, juh a západ.

§ Neurčitý člen sa spravidla používa pred podstatnými menami, o ktorých ešte nebola reč, člen určitý pred podstatnými menami, o ktorých už bola reč, alebo keď ide o niečo špecifické.

I am old.

Áj äm ould.

~~Ja som starý.~~

Som starý.

That woman is old.

Zät wumän iz ould.

~~Tamtá žena je stará.~~

Tá žena je stará.

Our car is old.

Aua ká iz ould.

Naše auto je staré.

Those people are old.

Zouz pípl á ould.

~~Tamtí ľudia sú starí.~~

Tí ľudia sú starí.

§ Prídavné mená sú v angličtine rovnaké pre všetky tri rody a čísla.

Slovná zásoba

a, an *e, en* neurčitý člen (jeden, jedna, jedno)

all *ól* všetci

am *äm* som

ambulance *ämbjulens* sanitka

and *änd* a

answer *ánsa* odpovedať

apple *äpl* jablko

are *á* sme, ste, sú

banana *banána* banán

be *bí* byť

beautiful *bjutífl* krásny

big *big* veľký

boy *bój* chlapec

but *bat* ale

car *ká* auto
cardinal *kádinal* hlavný
daughter *dóta* dcéra
direction *dajrekšn* smer
east *íst* východ
from *from* z
Germany *džémni* Nemecko
girl *gól* dievča
green *grín* zelený
he *hí* on
high *háj* vysoký
hotel *houtel* hotel
house *haus* dom
I *áj* ja
in *in* v
Indian *Indíen* Ind, Indián
is *iz* je
it *it* ono
keep *kíp* držať, pokračovať v niečom
man *män* muž, **men** *men* muži
my *máj* môj
north *nóŕ* sever
of *öv* predložka s druhým pádom
old *ould* starý
ostrich *ostrič* pštros
or *ó* alebo, či
our *aua* náš, naše
passport *páspót* cestovný pas
people *pípl* ľudia
red *red* červený
she *ší* ona
Slovakia *slouvákia* Slovensko
small *smól* malý
smile *smájl* úsmev, usmievať sa
south *sauš* juh
that *zät* tamten, tamtá, tamto (vec)
the *z/zí* určitý člen (ten, tá, to, tí, tie)
they *zej* oni, ony
this *zis* tento, toto
those *zouz* tamtí
to *t, tu* častica vytvárajúca neurčitok
tourist *turist* turista
tree *trí* strom

true *trú* pravdivý
want *wont* chcieť
west *west* západ
white *wajt* biely
wife *wajf* manželka
woman *wumän* žena, **women** *wimin* ženy
yellow *jelou* žltý
you *jú* ty, vy
young *jan* mladý

LEKCIA 2

Opytovacie vety so slovesom „to be“

Why am I here?

Wáj äm äj hia?

~~Prečo som ja tu?~~

Prečo som tu?

Who are you?

Hú á jú?

~~Kto si ty?~~

Kto si ?

Who is that man?

Hú iz zät män?

~~Kto je tamten muž?~~

Kto je ten muž?

Why are we still here?

Wáj á wí stíl hia?

~~Prečo sme my stále tu?~~

Prečo sme ešte stále tu?

Why are you late?

Wáj á jú lejt?

~~Prečo ste vy neskoro?~~

Prečo meškáte?

Where are those people?

Wé á zouz pípl?

~~Kde sú tamti ľudia?~~

Kde sú tí ľudia? (Netrpezlivá otázka, ak niekto mešká.)

What is that?

Wot iz zät?
 Čo je tamto?
 Čo je to?

What time is it?

Wot tájm iz it?
 Aký čas je to?
 Koľko je hodín?

What is the fee?

Wot iz z fi?
 Aký je ten poplatok?
 Aký je poplatok?

Where is our guide?

Wé iz aua gájd?
 Kde je náš sprievodca?

Where is the reception?

Wé iz z risepšn?
 Kde je tá recepcia?
 Kde je recepcia?

Which is the right direction?

Wič iz z rajt dajrekšn?
 Ktorý je ten správny smer?
 Ktorý smer je správny?

Which of these two doors is the entrance and which is the exit?

Wič öv zíz tú dóz iz zí enträns änd wič iz zí eksit?
 Ktorý z týchto dvoch dverí je ten vchod a ktorý je ten východ?
 Ktorý z týchto dvoch dverí je vchod a ktorý východ?

How are you?

Hau á jú?
 Ako si ty?
 Ako sa máš? (Používané hlavne ako pozdrav pri stretnutí)

Whose map is it?

Húz máp is it?
 Čia mapa je to?
 Čia mapa to je?

How much is it?*Hau mač iz it?*~~Ako veľa je to?~~

Koľko to stojí?

§ V opytovacích vetách stojí sloveso **to be**, resp. jeho časované tvary, vždy pred podmetom.

Záporné vety so slovesom „to be“**I am not happy.***Áj äm not häpi.*~~Ja som nie šťastný.~~

Nie som šťastný. (Používa sa, keď sme s niečím nespokojní.)

You are not very polite.*Jú á not veri polajt.*~~Ty si nie veľmi zdvorilý.~~

Nie si veľmi zdvorilý.

The waiter is not here.*Z wejta iz not hia.*~~Ten čašník je nie tu.~~

Čašník tu nie je.

We are not tired.*Wí á not tájöd.*~~My sme nie unavení.~~

Nie sme unavení.

You are not wanted here.*Jú á not wontid hia.*~~Vy ste nie cheení tu.~~

Nie ste tu vítaní.

They are not on the list.*Zej á not on z list.*~~Oni sú nie na tom zozname.~~

Oni nie sú na zozname.

§ V záporných vetách pridávame k slovesu **to be**, resp. k jeho časovaným tvarom, funkčné slovo **not not** = ne-.